

Іркліївський професійний аграрний ліцей

**Методична розробка
уроку з алгебри
на тему:
*«Додатні і від'ємні числа. Дійсні
числа. Правила дій з цілими
невід'ємними, від'ємними і дробовими
числами»***

Підготувала:
викладач математики
Жулінська Н.В.

с.Іркліїв-2009р.

*Математика здає свої фортеці
лише сильним, сміливим
і кмітливим.*

А.Конфорович

Тема уроку: Додатні і від'ємні числа. Дійсні числа. Правила дій з цілими невід'ємними, від'ємними і дробовими числами.

Мета уроку: Повторити, систематизувати і узагальнити знання, уміння і навички учнів по темі;
формуванню уміння і навички використовувати їх при розв'язуванні задач;
показати зв'язок матеріалу з майбутньою професією учнів.

Тип уроку: Урок корекції знань

Метод проведення: елементи різноманітних ігор; практикум з розв'язування задач з професійним змістом.

Міжпредметні зв'язки: спецтехнологія.

КМЗ уроку: робочі папки з корекції знань.

Хід уроку.

I. Організаційний момент.

Перевірка наявності учнів та їх готовності до уроку.

II. Оголошення теми і мети уроку.

Головною тезою сучасної освіти є те, що молода людина має готуватися до життя. Саме тому найважливішим є розвиток логічного мислення, уміння швидко знаходити відповідь на поставлене запитання, а для цього ви повинні уміти розв'язувати цікаві задачі, давати відповіді на запитання у вигляді гри, розуміти значимість математики в житті людини. Наш урок побудований на основі використання цікавих і практичних завдань.

III. Актуалізація опорних знань

Гра проходить за таким планом:

1. Жеребкування
2. Математична вікторина
3. Математична естафета
4. Практикум
5. Математичне лото
6. «За і проти»

1. ЖЕРЕБКУВАННЯ

Про кого з визначних математиків розповідь?

(Рене Декарт 1596-1650р.р.)

Виняткові здібності його виявилися дуже рано. Події, що відбувалися в країнах, де він народився не давали можливості працювати, тому він у зрілому віці залишив країну, хоча уряд призначив йому за наукові відкриття значну пенсію.

Він жив у Голландії, потім переїхав до Швеції. Вісім математичних понять, пов'язані з ім'ям цього вченого. Але одного з них достатньо, щоб його ім'я лишилося серед найвидатніших творців математики. Він запропонував зображувати від'ємні та додатні числа точками координатної прямої, від'ємні числа були повністю визнані й стали повноправним атрибутом математики.

2. МАТЕМАТИЧНА ВІКТОРИНА

1. Які числа називаються цілими?
(натуральні, протилежні їм та число нуль називаються цілими)
2. Як поділити десятковий дріб на 0,1; 0,01; 0,001?
(потрібно в цьому дробові перенести кому вправо на стільки знаків, скільки нулів містить розрядна одиниця)
3. Які числа називаються натуральними?
(Натуральні – це числа, що використовуються при лічбі)
4. Правило множення двох звичайних дробів

(Добутком двох звичайних дробів є дріб, чисельник якого дорівнює добутку чисельників цих дробів, а знаменник – добутку їх знаменників)

5. Які числа взаємно обернені?

(Два числа, добуток яких дорівнює 1 називають взаємнооберненими)

6. Що таке скорочення дробів?

(Ділення чисельника і знаменника на одне і те саме натуральне число)

7. Що таке модуль?

(Відстань від точки до початку відріку по координатній прямій)

8. Як додати два числа з різними знаками?

(Потрібно від числа з більшим модулем відняти число з меншим модулем і перед результатом поставити знак того числа, модуль якого більший)

9. Як помножити десятковий дріб на 0,1; 0,01; 0,001?

(Потрібно в цьому дробові перенести кому вліво на стільки знаків, скільки нулів має розрядна одиниця)

10. Як поділити два звичайні дроби?

(Щоб поділити один дріб на інший, досить ділене помножити на число, обернене до дільника)

3. МАТЕМАТИЧНА ЕСТАФЕТА

«Швидше, точніше»

«Дії з звичайними і десятковими дробами»

Завдання заготовлені на картках, учасники команд по черзі витягують собі завдання, розв'язуючи їх на дошці і швидко повертаючись на свої місця.

ЗАВДАННЯ

I команда

$$\frac{3}{5} + \frac{2}{5} =$$

$$\frac{1}{2} + \frac{1}{5} =$$

$$1\frac{1}{2} + 4\frac{3}{4} =$$

$$7 - \frac{4}{9} =$$

$$4\frac{7}{9} - 1\frac{3}{4} =$$

$$\frac{1}{2} \cdot \frac{1}{3} =$$

$$\frac{12}{25} \cdot \frac{10}{27} =$$

$$7\frac{1}{2} \cdot 1\frac{1}{25} =$$

$$\frac{3}{4} : \frac{7}{8} =$$

$$6\frac{2}{3} : 2\frac{4}{7} =$$

II команда

$$\frac{4}{7} + \frac{3}{7} =$$

$$\frac{1}{3} + \frac{1}{6} =$$

$$1\frac{1}{5} - \frac{1}{2} =$$

$$10 - 3\frac{9}{10} =$$

$$6\frac{3}{5} - 2\frac{2}{3} =$$

$$\frac{2}{5} \cdot \frac{3}{7} =$$

$$\frac{16}{49} \cdot \frac{7}{8} =$$

$$12\frac{1}{3} \cdot 3\frac{3}{5} =$$

$$\frac{4}{7} : \frac{1}{2} =$$

$$1\frac{1}{4} : 1\frac{2}{3} =$$

$0,15 + 2,375 =$

$3,814 - 2,55 =$

$0,13 \times 2,7 =$

$1,25 + 4,161 =$

$8,315 - 4,12 =$

$12,45 \times 6,3 =$

4. ПРАКТИКУМ

РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ ПРАКТИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

Задача 1. Три центнера борошна по ціні оприбуткування коштують 2,7 крб. Скільки коштуватимуть 7 ц?

Розв'язання:

1) $2,7:3=0,9$ (крб) – 1ц

2) $0,9 \cdot 7=6,3$ (крб) – 7ц

Відповідь: 6,3 крб.

Задача 2. В їдальню привезли $6\frac{1}{2}$ кг зелені: петрушки, сельдерей, і кропу. Петрушки і сельдерей разом $4\frac{4}{5}$ кг. Скільки кг петрушки, сельдерей, і кропу привезли окремо?

Розв'язання : 1) $6\frac{1}{2} - 4\frac{4}{5} = 1\frac{7}{10}$ (кг)

2) $6\frac{1}{2} - 4\frac{1}{5} = 2\frac{2}{3}$ (кг)

3) $1\frac{7}{10} + 2\frac{3}{10} = 4$ (кг)

4) $6\frac{1}{2} - 4 = 2\frac{1}{2}$ (кг)

Відповідь : кропу – $1\frac{7}{10}$ кг, петрушки – $2\frac{3}{10}$ кг, сельдерей – $2\frac{1}{2}$ кг

Задача 3. Виконуючи денну норму, пекар заробляє 5,3 крб. Скільки заробить він за 28 робочих днів, якщо перевиконуватиме норму в 1,7 раза?

Розв'язання:

$5,3 \cdot 1,7=9,01$ (крб)

$9,01 \cdot 28=252,28$ (крб) – за 28 днів. Відповідь: 252,28 крб.

Задача 4. Мама дала Сергію 20 грн. та доручила купити молока, кефіру та сметани. Сергій купив 3 пакети молока за 1,70 грн., 2 пакети кефіру за 2,10 грн. та пакет сметани за 3,60 грн. Скільки коштів у нього залишилося?

Розв'язання:

1) $1,70 \cdot 3=5,10$ (грн) – коштує молоко

2) $2 \cdot 2,10=4,20$ (грн) – коштує кефір

3) $5,10+4,20+3,60=12,90$ (грн) – коштує кефір, сметана і молоко разом

4) $20-12,90=7,10$ (грн)

Відповідь: 7,10 грн.

Задача 5. На початку року на хлібокомбінат постачали 75 т муки, а на кінець її кількість збільшилась на $\frac{2}{3}$. Скільки тонн муки стали постачати наприкінці року?

Розв'язання:

$$75 + 75 \cdot \frac{2}{3} = 125 \text{ (т)}$$

Відповідь: 125 тонн

Задача 6. На м'ясокомбінаті за день надійшло 20 000 кг м'яса. $\frac{1}{10}$ частина його пішла на виробництво ковбаси; $\frac{1}{4}$ на сосиски, а решту переробляють на паштет і розфасовують у банки. Скільки півлітрових банок потрібно м'ясокомбінатові щодня, якщо одна банка містить 0,5 кг?

Розв'язання:

$$\left(20000 - 20000 \cdot \frac{1}{10} - 20000 \cdot \frac{1}{4} \right) : \frac{1}{2} = 6500 \text{ (б)}$$

Відповідь: 6500 банок.

Задача 7. На заповнення банок зеленим горошком перша робітниця витратила на 3 години менше, ніж друга. Працюючи одночасно, вони закінчили роботу за бгод 40 хв. Скільки часу необхідно було б затратити кожній з них на заповнення всіх банок горошком?

Розв'язання:

Нехай перша робітниця витратила на заповнення банок горошком x год, тоді другій на цю роботу необхідно $(x+3)$ год.

Перша робітниця за годину виконує $\frac{1}{x}$ частину роботи, а друга $\frac{1}{3+x}$

Виконуючи роботу разом, вони виконують за годину $\frac{1}{x} + \frac{1}{3+x}$ всієї роботи. За

умовою $\frac{1}{x} + \frac{1}{3+x} = \frac{1}{6\frac{2}{3}}$. Помножимо обидві частини рівняння $20x(x+3)$,

отримуємо:

$$20(x+3)+20x=3X(x+3)$$

$$40x+60=3x^2+9x$$

$$3x^2-31x-60=0$$

$$x_{1,2} = \frac{31 \pm \sqrt{31^2 + 4 \cdot 3 \cdot 60}}{2 \cdot 3} = \frac{31 \pm \sqrt{1681}}{6} = \frac{31 \pm 41}{6}$$

$$x_1=12; \quad x_2=-\frac{5}{3}$$

Відкидаючи $x_2 < 0$, отримуємо:

Перша робітниця виконує роботу за 12 годин, а друга $12+3=15$ (год)

Відповідь: 12годин і 15 годин.

5. МАТЕМАТИЧНЕ ЛОТО

Дії з від'ємними і додатними числами

Суть гри: учням роздаються завдання, в яких є велика картка, де розміщені відповіді і маленькі картки, на яких записані завдання. Учні, розв'язуючи завдання правильними відповідями, накривають велику картку.

-44	20	13	-20	5
26	-10	-88	18	0
55	112	-64	-8	8,4

Завдання до гри.

Обчислити. 1) $-35+(-9)$; 2) $26+(-6)$; 3) $-17+30$; 4) $2-22$; 5) $-1-(-6)$; 6) $12-(-14)$; 7) $-3+(-7)$; 8) $-8 \cdot 11$; 9) $-9 \cdot (-2)$; 10) $37 \cdot (-8) \cdot 0 \cdot (-4)$; 11) $-1 \cdot (-55)$; 12) $-56 \cdot (3-5)$; 13) $-8 \cdot 8$; 14) $-2 \cdot 4$; 15) знайдіть число, протилежне числу $-8,4$.

6. МАТЕМАТИЧНИЙ ДИСПУТ «ЗА І ПРОТИ»

IV. Узагальнення і систематизація матеріалу

Самостійна робота учнів з робочою папкою .

V. Підведення підсумків уроку. Оцінювання знань учнів. Домашнє завдання.